



Monumentnummer*: 510998

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status **rijksmonument**
Inschrijving register* **25 augustus 1998**
Kadaster deel/nr **82856/78**

Woonplaats* **Zandberg** Gemeente* **Borger-Odoorn** Provincie* **Drenthe**

Kadastrale gemeente* **Odoorn** Sectie* **M** Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel **2556**

Omschrijving**

Inleiding

Roomskatholieke kerk gewijd aan de Heilige Jozef gebouwd in 1931.

De overvolle gemeente van het Duitse Rüttenbrock begon in het begin van de negentiende eeuw met het afbranden van het hoogveen rond Zandberg om het geschikt te maken voor het verbouwen van boekweit. Bij gemis aan een roomskatholieke parochie in de directe omgeving werd in 1843 de Parochie gewijd aan de Heilige Jozef opgericht door H. van Kessel. De parochie liet een waterstaatskerk en een pastorie bouwen, die in 1858, met een uitbreiding van de kerk, aan elkaar gebouwd werden.

In 1931 werd de huidige kerk gebouwd, naar ontwerp van Theo Elsberg uit Almelo. Van de oude kerk werd de pastorie, zij het vergroot en in voorkomen gewijzigd, behouden. De kruisweg, aangebracht in bij de bouw reeds daarvoor aangebrachte nissen, is geschilderd door Wijnold Geraedts uit Warmond in 1943 bij het 100-jarig bestaan van de parochie.

In de periode 1960-84 heeft met name het koor enige veranderingen ondergaan. De laatste ingrepen betroffen het verplaatsen van orgel naar de noordwand van koor en het aanbrengen van verhoogde banken in de noorder arm van het transept voor het zangkoor.

De aangebouwde pastorie, met dezelfde stylistische trekken, is voor bescherming van ondergeschikt belang.

Omschrijving

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



In gesinterde baksteen opgetrokken driebeukige basiliek met schoudertransept onder met leien gedekte zadeldaken. 5/8ste gesloten absis. Zijbeuken onder platte daken met kenmerkende randen. Het schip telt vier traveeën, op de scheidingen, evenals aan de transeptuiteinden en de absis steunberen. Alle vensters zijn spitsboogvormige en uitgevoerd met glas-in-lood. Tegen de westgevel geplaatst een klokketoren op vierkante basis. Luidklok met handbediend luidmechanisme. Mechanisch torenuurwerk, gemaakt in 1931, door de firma Eijsbouts te Asten. In de voet aan de voorzijde drie en erboven twee spitsboogvensters. In de top aan vier zijden de galmgaten met galmborden, opgenomen in decoratief metselwerk en een wijzerplaat.

De entree bevindt zich in een portiek in van archivoltten in de aangebouwde narthex. Erboven een zeslicht van spitsbogen. Aan weerszijden van de entree en in de top licht sleuven.

De traveegevels hebben op de begane grond en in de lichtbeuk drie gekoppelde spitsboogvensters met glas-in-lood. In de kopgevels van de transeptarmen een zeslicht van spitsbogen. In de kopgevel van het transept en van de dwarsbeuken eenzelfde vijflicht als in de voorgevel.

In de noordoosthoek en de zuidoosthoek aanbouwen onder zadeldaken in de oksels, de laatste met een twee aanbouw met een zeslicht van spitsbogen.

De kerk is met een tussenlid verbonden aan de pastorie. In dit volume drie gekoppelde spitsbogen.

Interieur

Schoon metselwerk onder een zadeldak met cassettes. Per travee twee spitsbogen met zwarte natuurstenen deelzuil. Vijfzijdige absis met dertien portretten, van de twaalf apostelen en van de H. Jozef, boven kruismotieven met de namen en het attribuut van de afgebeelde persoon. Kruiswegstatiën in nissen. In de zijbeuken dwarsgeplaatste spitsbogen. Oorspronkelijke tegelvloer, banken en bankenplan. Nieuw altaar (20c). Westbalkon met houten balustrade. In de noordwesthoek onder de toren de mariakapel, in de zuidwesthoek de doopkapel gewijzigd tot dagkapel. De kapel in de noordoosthoek is dichtgezet met de wijziging van zangkoor banken en de herplaatsing van het orgel. Orgel en orgelkas zijn niet van waarde uit het oogpunt van monumentenzorg.

Waardering

Kerk van cultuur-, architectuurhistorisch en stedenbouwkundig belang:

- vanwege de beelbepalende ligging
- vanwege de typologie
- vanwege de gaafheid

Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Subcategorie

Kerk en kerkonderdeel

Functie

Kerk

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument